

Jūras diena Salacgrīvā – 7. jūlijs

“Baltica – 2000.”

Svētku režisore un scenārija autore Helmī Stalte

Piedalās:
20 Latvijas folkloras kopas
5 Ārzemju grupas

No Latvijas:

• <i>Suitu sievas</i> –	<i>Alsunga</i>
• <i>Bārta</i> –	<i>Bārta</i>
• <i>Milzkaļnieki</i> –	<i>Tukums</i>
• <i>Sītava</i> –	<i>Puze</i>
• <i>Pērlis</i> –	<i>Druviena</i>
• <i>Cielava</i> –	<i>Salacgrīva</i>
• <i>Rota</i> –	<i>Rencēni</i>
• <i>Dimzēns</i> –	<i>Jelgava</i>
• <i>Grodi</i> –	<i>Rīga</i>
• <i>Laiksne</i> –	<i>Rīga</i>
• <i>Skandinieki</i> –	<i>Rīga</i>
• <i>Vilcenes</i> –	<i>Rīga</i>
• <i>Valki</i> –	<i>Rīga</i>
• <i>Ceiruleits</i> –	<i>Līvāni</i>
• <i>Jumaleņa</i> –	<i>Riebiņi</i>
• <i>Rīkava</i> –	<i>Rīkava</i>
• <i>Dziga</i> –	<i>Rēzekne</i>
• <i>Rūta</i> –	<i>Rēzekne</i>
• <i>Susāji</i> –	<i>Balvi</i>
• <i>Laimas muzikanti</i> –	<i>Daugavpils</i>

No ārzemēm:

• <i>Sieviešu koris no Kurtovo Konare</i>	<i>Bulgārija</i>
• <i>Sūduviai</i>	<i>Lietuva</i>
• <i>Toramā</i>	<i>Mordovija</i>
• <i>Taiipejas aborigēnu tautas deju grupa</i>	<i>Taiivāna</i>
• <i>Nes Nasjonale Dansarring</i>	<i>Norvēģija</i>

Ierašanās pie Salacgrīvas kultūras nama:

- 10:00 iebrauc Latvijas kopas,
- 11:00 iebrauc Ārzemju grupas.

Piereģistrēšanās, informatīvā materiāla piesķiršana un pavadoņa pievienošanās – Salacgrīvas festivāla informācijas centrā.

11:00 – 12:00 – Latvijas kopas dzied Salacgrīvas laukumos:

1. vieta   11:00 – 11:20 – *Milzkaļnieki*
                   11:20 – 11:40 – *Rota*
                   11:40 – 12:00 – *Jumaleņa*
                   12:00 – 12:30 – *Dimzēns*

2. vieta   11:00 – 12:30 – *Rīkava*

3. vieta   11:00 – 11:20 – *Pērlis*
                   11:20 – 11:40 – *Skandinieki*
                   11:40 – 12:00 – *Ceiruleits*
                   12:00 – 12:30 – *Dzīga*

4. vieta   11:00 – 11:20 – *Bārta*
                   11:20 – 11:40 – *Vīški*
                   11:40 – 12:00 – *Vīšenes*
                   12:00 – 12:30 – *Rūta*

5. vieta   11:00 – 11:20 – *Sītava*
                   11:20 – 11:40 – *Susāji*
                   11:40 – 12:00 – *Laimas muzikanti*

6. vieta   "Ūdens liešana" + zivju zupas vārīšana ar nogaršošanu.
                   11:00 – 12:00 – *Suitu sievas (apdziedāšanās)*

11:00 – 13:00 – Ārzemju grupas apstāigā Salacgrīvas dziesmotās vietas un meistardarbīnu.

11:30 – 13:00 Meistardarbīna Spīkerī

Vada – Andris Kapusts

Piedalās – Folkloras kopas "Grodi" un "Laiksne" – Rīga

16:00 – 17:30 – Ārzemju grupu koncerts

Veidotāja – .....

Tulkš - Zoja Kļujeva

Katras ārzemju grupas uzstāšanās ilgums – 15 minūtes.

18:30 – 20:30 – Lielkoncerts Salacgrīvas zvejnieku parkā.

Scenārijs – Helmī Stalte

Rēžija - .....

Vadītāji - Māra Mellēna, Marga Stalta

Tulkš - Zoja Kļujeva

Koncerts notiek lielā, kāpu un meža ieskautā, pļavā; apša vidū liels slītenis, veidots Vidzemes jūrmalnieku tradīcijā. Sānu malās izvietotas Ingrīdas Žagatas keramikas un vietējā novadpētniecības muzeja jūrniecības un zvejniecības amata rīku izstādes, kas reizē kalpo arī kā noformējums. Uz žāķiem izvilkti rupji tīkli. Kāpu pusē ir neliela estrāde, kurās malās atrodas valsts un Salacgrīvas karogi. Viss laukums – apskāņots.

- Vadītājiem 2 radio mikrofoni + tulkam – 1 radio mikrofons.

Skatītāji izvietojas zālājā uz bluķa sēžamiem un līdzpaņemtiem pakļājiem.

LIELKONCERTS VEIDOTS KĀ ZIEDS JŪRAS MĀTEI.

Tā pamatā senā līvu teika par Jūras māti un viņas meitas kāzām ar Saules dēļu jūras dzelme, kurā līvu zvejnieki noceļ enkuru no Jūras mātes dzintara pils durvju priekšas, lai kāzinieku pušķs tīkļu pilī. Jūras māte pateicībā dāvā dvieši un lūdz tam rūpēties par savu jūru, lai tā būtu tīra, lai te nekuļotu sveši kuģi uz kuriem ir sveši, brūnoti vīri. Tīkai tad Jūras māte solās atgriezties pie savas tautas un pildīt tīkļus ar bagātīgiem zivju lomiem.

Jūras mātes dāvātais dvieļis kalpo simbola nozīmē un tiek nodots tās kopas rokās, kurai jāuzstājas.

NORISE

Miglas taure – pūš Raigo Stalts

- signāls koncerta sākumam.

Uz nāk mūzikas pavadībā – skan "APĀĻDĀNCIS" – spēlē "Grodī" un "Laiksne":

Pirma apli ap slīteni ved "Cielava", kurai sekō "Skandinieki", "Vilki", "Vilcenes", "Ceiruleits", "Situ sievas".

Otro apli ap slīteni ved "Dimzēns", kuram sekō Lietuva, Bulgārija, Mordovija, Taivāna, Norvēģija.

- Helmi Stalte un Māra Mellēna īsi stāsta līvu teiku par Jūras māti, to tulko un tiek aizdedzināts pavards slietenī. Parādās dūmu vērpetes. No slieteņa tiek iznests Jūras mātes dvielis.

Dziesma Jūras mātei – sauc "Skandinieki", uz atkārtojumu pievienojas pārējās kōpas. Plecu satvēriena apši šūpojās pretvirzienos.

Miglas taures signāls

Skanot "APĀĻDĀNCIM", dalībnieki ieņem savas vietas abpus grīdai.

- Helmi Stalte, Māra Mellēna, Zoja Ksujeva aicina iekļausīties Jūras mātes meitas balsī:

Līvu seno balsu dzied Julģi Stalte un nodod Jūras mātes dvieli "Cielavai".

Dzied Salacgrīvas kopa "Cielava".

- H.M.Z. – runā par ūdeni kā vienotāju, spēķu un enerģijas devēju. Vīdu jūras, uz akmeņa – tas ir liels sākums, kuru nu kopā radīsim Jūras mātes veltes – dviela svētīti.

Aicina Lietuvas kaimiņus saņemt dvieli.

Uzstājas Lietuvas grupa "Sūduviai" – 10 min.

- H.M.Z. – aicina "Suitu sievas" saņemt dvieli un, ar savām pārmantotajām dziesmām, daudzināt Jūras māti.

"Suitu sievas" dzied divas dziesmas – 5 min.

- H.M.Z. – lūdz "Suitu sievas" nodot dvieli Norvēgiem, ja viņus saista vistuvākā kopība.

Uzstājas Norvēģijas grupa "Nes Nasjonale Dansarring" – 10 min.

- H.M.Z. – aicina Norvēģus nodot dvieli "Vilskiem" un "Vilcenēm", kuri savu dziesmas un stājas spēku smēš mūsu sendienu gudrībā, lai mēs varētu izdzīvot pēc gudrā vilķu bara likumiem.

Dzied "Vilcenes" 1. dziesmu

Dzied "Vilki" 1. dziesmu + kustības.

- H.M.Z. – aicina "Vilskiem" nodot dvieli Mordovijas vīriem – mūsu somugriskās dasas brāsiem, kuriem, dzīvojot lielajā Krievzemē, vajag vislielāko prasmi saglabāt un kopt savas tautas izdzīvošanas burvības sparu – savas tautas dzīves pieredzi dziesmā, prātā, spēkā.

Uzstājas Mordovijas vīri – "Torama" – 10 min.

- H.M.Z. – lūdz dvieli nodot "Laiksnei" – mūsu Latvijas sievišķā spēka, dziesmas un zinšu zinātājām.

Dzied "Laiksne" - 5 min.

- H.M.Z. – aicina "Laiksnēs" meitas nodot dvieli mūsu dziesmotajām māsām no Bulgārijas, kuru balsu skanīgums jau izsenis pazīstams Latvijā. Nu arī Jūras mātei būs lemts to sadzirdēt.

Dzied Bulgāru sieviešu tautas koris no Kurtovo Konare – 10 min.

- H.M.Z. – Jūras mātes dvieli lūdz nodot tālāk Latgales bērniu - "Ceiruleišu"

rokās. Tās būs īstās mutes, kas skandēs savas tēvzemes brīnišķīgo dziesmu mīkstajā latgaļu mēlē pāri visai Vidzemei, pāri jūru jūrām.

Dzied "Ceiruleits" – 1. dziesma un 1 dancis – 5 min.

- H.M.Z – ir skaidrs, ka mūsu maziem Cīruļišiem vēl aizskanēt tālu, tālu līdz pašai Taivānai no kuriennes pie mums atbraukuši Taipejas aborigēnu deju grupa, , Taivānas kēlnu iedzīvotāju tiešie pēcteči. Tādus saudis gan laikam mūsu Jūras māte vēl nav 'piedzīvojusi.

Uzstājas Taivānas deju grupa – 10 min.

- H.M.Z – aicina nodot dvieli mūsu dižajiem zemgaliešiem – "Dimzēnam", kuri tāpat kā zemgaļu senie karavīri sava novada dziesmu un deju tur par augstāko brīvības karogu un vairogu.

Dzied un dejo "Dimzēns" – 5 min.

Dvieli tiek nodots Helmi Staltei.

- H.M.Z – aicina atkal atgriezties pie Jūras mātes mazās, bet sīkstās tautas – līviem, kuri nu jau 5000. gadu še mit un šobrīd, vairāk kā jebkad agrāk, ir tiesīgi līgt Jūras māti atgriezties savā jūrā, pie savas tautas, kurai nu ir foti vajadzīga svētība!

Līvu dziesmu dzied "Skandiniekī".

- H.M.Z – pateicās par brīnišķīgajām veltēm Jūras mātei un aicina uz jūras malu pavadīt saulī. Stāsta par trim laivām, kuras mūsu bāliņi taisījuši, lai nokļūtu līdz Jūras mātes pilij. Mēs zinām, ka tikai ziedu laiva, tā negrima dibenā... Aicinājums jūras malā palaist šo ziedu laivu un ar dziesmām sūtīt sveicienu Saulei un Jūras mātei.

Skan "APĀĻDANCIS", tāpat kā sākumā – apkārt slietenim tiek izveidoti divi apši.

Dziesma "MELNT VĒRŠI" – sauc "Skandiniekī".

"APĀĻDANČĀ" pavadībā, saudis dodas uz jūrmaļu pavadīt saulī.

SAULES PAVADĪŠANA JŪRAS MALĀ

Jūrā uz trim plostiem saūkti ugunskuri. Aiz tiem dreifē mazas "sapņu" buru laivījas. Jūras malā, smiltis nolikta "ziedu" laiva, kurai pusaplī līdz ūdens malai apkārt ar atstarpēm izlikti palieli akmeņi. Starp tiem stāv "Vīķi" ar lāpām un "Vīlcenes".

20:30 - Skan miglas taure – signāls pulcēties jūras malā.

Ziedotāji – dziedātāji ienāk aplī pie laivas, dzied dziesmu un pilda laivu ziediem Jūras mātei:

- 1 – Skandinieki
- 2 – Cielava
- 3 – Rūta
- 4 – Susāji
- 5 – Jumalēņa
- 6 – Laiksne
- 7 – Suitu sievas
- 8 – Dziga
- 9 – Dimzēns
- 10 – Grodi
- 11 – Vīķi
- 12 – Vīlcenes

21:20 – Saulriets tiek vēstīts ar miglas tauri. "Vīķi" uz rokām paceļ "ziedu" laivu, tie, kas nepiedalās pie laivas nešanas, brien jūrā blakus ar aizdegtām lāpām līdz ugunskura plostiem. Tai brīdī, kad riet saule, tiek aizdegti ugunskuri un jūrā iestumta "ziedu" laiva.

Saulēi rietot, kopā ar to, visi iebrien jūrā un dzied:

- Divejādī saule tek
- Saulīt' vēlu vakarā

Sauļes pavadīšanu ar dziesmām turpina:

- 1 – Ceiruleits
- 2 – Pērlis
- 3 – Rīkava
- 4 - Milzkalne
- 5 – Bārta
- 6 – Sītava
- 7 – Laiksne
- 8.- Rota

22:00 – *Vakariņas un sadancošana ap kūpošo slieteni.*

Sadancošanu vada: - Laimas muzikanti

Katra kopa muzicē un rāda dančus 20 min., bet ārzemnieki māca tikai vienu danci.

22:00 – 22:20 – *Rota*

22:20 – 22:40 – *Ceiruleits*

22:40 – 23:30 – *Lietuva, Norvēģija, Bulgārija, Taivāna, Mordovija*

22:30 – 24:00 – *Dzīga*

24:00 – 24:30 – *Grodi, Laiksne*

24:30 – 01:00 – *Dimzēns*

01:00 – 01:30 – *Laimas muzikanti*

01:30 - ..... – *brīvais laiks.....*